

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

***Decizia nr. 1 din 19 ianuarie 2024 cu privire la candidatura lui Stanislav SORBALO,
candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și
în Colegiul disciplinar al judecătorilor***

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor („Comisia”) a deliberat în privat la data de 12 și 19 ianuarie 2024. Membrii participanți au fost:

1. Herman von HEBEL
2. Victoria HENLEY
3. Nadejda HRIPTIEVSCHI
4. Tatiana RĂDUCANU
5. Nona TSOTSORIA

Comisia emite următoarea decizie, care a fost adoptată în acea dată:

Faptele

Stanislav SORBALO, fost judecător la Judecătoria Bălți, sediul Central („candidatul”), s-a aflat pe lista candidaților remisă de Consiliul Superior al Magistraturii în adresa Comisiei la 6 aprilie 2022 în vederea evaluării pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și în Colegiul disciplinar al judecătorilor.

La 17 iunie 2004 candidatul a fost numit în funcția de judecător de instrucție, la Judecătoria Bălți, pentru un termen de cinci ani. Candidatul a fost eliberat din funcția de judecător de instrucție de la Judecătoria Bălți prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2290 din 31 iulie 2009. Candidatul a fost restabilit în funcția de judecător la Judecătoria Bălți, sediul Central, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 178/16 din 7 iulie 2020. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1774 din 22 septembrie 2020, a fost abrogat Decretul nr.2290 privind eliberarea candidatului din funcție.

Candidatul a fost evaluat inițial de către Comisie (în continuare „evaluarea inițială”) începând cu data de 8 iulie 2022. Candidatul a depus voluntar chestionarul privind integritatea etică la data de 1 iulie 2022. La data de 15 iulie 2022, candidatul a depus Declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani (în continuare „declarația pentru cinci ani”), conform art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare „Legea nr. 26/2022”), care include lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, așa cum prevede același articol. În timpul evaluării inițiale, Comisia a

colectat informații din multiple surse.¹

Candidatul a răspuns, de asemenea, la întrebările scrise și solicitările de informații ale Comisiei.² La solicitarea candidatului, la 25 mai 2022 candidatului i s-a acordat acces la materialele de evaluare conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022. La data de 30 noiembrie 2022, candidatul a participat la audiere în ședință publică în fața Comisiei. Comisia a emis decizia de nepromovare a candidatului la data de 18 ianuarie 2023.

La 8 februarie 2023, candidatul a contestat decizia Comisiei la Curtea Supremă de Justiție (în continuare “CSJ”) conform art. 14 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022. La data de 1 august 2023, completul de judecată special, instituit în cadrul CSJ pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei (în continuare „completul de judecată special al CSJ”) a emis decizia de admitere a contestației depuse de candidat, anulând decizia Comisiei și dispunând reevaluarea candidatului.

Comisia a inițiat reluarea procedurii de evaluare a candidatului la data de 8 septembrie 2023. La 20 octombrie 2023, candidatul a depus la Consiliul Superior al Magistraturii cererea sa de demisie din funcția de judecător la Judecătoria Bălți. Prin hotărârea sa din 24 octombrie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat cererea de demisie a candidatului și l-a eliberat din funcția de judecător din 24 octombrie 2023.

La 26 octombrie 2023, Comisia s-a adresat Consiliului Superior al Magistraturii după clarificări cu privire la semnificația demisiei candidatului pentru procesul evaluării reluate și dacă Comisia ar trebui să înceteze evaluarea candidatului deoarece acesta a demisionat. La 17 noiembrie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a răspuns la această solicitare de clarificări și a remarcat că „chestiunea dată urmează a fi soluționată prin prisma prevederilor Legii nr. 947/1996 cu privire la CSM și a Legii nr. 26/2022”.

La 27 noiembrie 2023, Comisia a expediat candidatului o scrisoare prin care acesta a fost întrebat dacă – în pofida eliberării sale din funcția de judecător din data de 24 octombrie 2023 – acesta se consideră în continuare, candidat pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și subiect al evaluării reluate de către Comisie.

La 30 noiembrie 2023, candidatul a răspuns că insistă asupra desfășurării evaluării reluate pentru a-și apăra onoarea și reputația profesională. Candidatul a specificat că nu s-a retras din procesul

¹Sursele din care s-au obținut informații cu privire la candidații evaluați au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice, surse deschise precum rețelele de socializare și reportajele jurnalistice de investigație și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidat au fost pertinente pentru evaluarea Comisiei. A fost verificată corectitudinea și veridicitatea tuturor informațiilor primite.

² Comisia a trimis candidatului patru runde de 21 de întrebări, inclusiv 63 de subîntrebări și 12 de solicitări de documente suplimentare.

de evaluare și că intenționează să continue să candideze ca non-judecător pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și în Colegiul disciplinar.

Cadrul normativ

Conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, prevederile acestei legi se aplică candidaților la funcția de membru al:

- a) Consiliului Superior al Magistraturii;
- b) [...]
- c) [...]
- d) Colegiului disciplinar al judecătorilor;

Conform art. 15 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 26/2022, Parlamentul, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va iniția concursul public pentru numirea în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii a 6 persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant, care nu activează în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic

Conform art. 15 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 26/2022, Parlamentul [...] va transmite Comisiei de evaluare informația despre candidații care au trecut de verificarea eligibilității.

Conform art. 15 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, în ziua imediat următoare expirării termenului pentru depunerea dosarelor candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii [...] și la funcția de membru în organele specializate ale judecătorilor [...] Consiliul Superior al Magistraturii [...] vor publica pe paginile lor web oficiale listele integrale ale candidaților la funcțiile respective.

Conform art. 15 alin. (10) din Legea nr. 26/2022, în termen de 7 zile de la expirarea termenului pentru depunerea dosarelor candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, [...] și la funcția de membru în organele specializate ale judecătorilor și procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii [...] vor transmite listele candidaților pentru funcțiile respective [...].

Art. 122 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că Consiliul Superior al Magistraturii este format din 12 membri: șase judecători aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor, reprezentând toate nivelurile instanțelor judecătorești, și șase persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant, care nu activează în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic.

Conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

în componența Consiliului Superior al Magistraturii intră judecători și persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu important prevăzut la art. 3¹ alin. (1¹) lit. c), care nu activează în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic. Conform art. 3 alin. (3) și (4) din Legea nr. 947/1996, șase membri ai Consiliului Superior al Magistraturii care nu fac parte din rândul judecătorilor sunt numiți prin hotărârea Parlamentului, iar șase membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor sunt aleși prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor după cum urmează: patru – din cadrul judecătorilor, unul – din cadrul curților de apel și unul – din cadrul Curții Supreme de Justiție.

Art. 9 alin. (1) și art. 10 alin. (1) și (3) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul disciplinar al judecătorilor este format din 4 judecători, aleși prin vot secret de Adunarea Generală a Judecătorilor și 3 persoane din societatea civilă, numiți de Ministrul Justiției în urma unui concurs public.

Motivarea

Conform Legii nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Magistraturii este compus din două categorii de membri: judecători și „persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant prevăzut la art. 3¹ alin. (1¹) lit. c), care nu activează în cadrul puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic”.

La 6 aprilie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a remis în adresa Comisiei o listă a candidaților din rândul judecătorilor, în vederea evaluării pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și în Colegiul disciplinar al judecătorilor. Candidatul era unul dintre judecătorii incluși în listă. Toți candidații din lista remisă de Consiliul Superior al Magistraturii erau judecători care activau în sistemul judecătoresc al Republicii Moldova.

La 9 iunie 2022 și 5 mai 2023, Parlamentul a remis liste ale candidaților care, conform prevederilor art. 15 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 26/2022, erau candidați care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant, care nu activează în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic. Fiind un candidat din rândul judecătorilor, propus de Consiliul Superior al Magistraturii, candidatul nu a fost și nu ar fi putut fi inclus pe acele liste.

La 18 ianuarie 2023, Comisia a emis, în urma evaluării inițiale decizia de nepromovare a candidatului.

În urma depunerii de către candidat a unei contestații împotriva deciziei Comisiei, la data de 8 februarie 2023, completul de judecată special al CSJ, la 1 august 2023, a admis contestația depusă de candidat, a anulat decizia Comisiei și a dispus reevaluarea candidatului.

Comisia a inițiat reluarea procedurii de evaluare a candidatului la data de 8 septembrie 2023. La 20 octombrie 2023, candidatul a depus cerere de eliberarea din funcția de judecător la Judecătoria Bălți. Prin hotărârea sa din 24 octombrie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat cererea de demisie a candidatului și l-a eliberat din funcția de judecător din 24 octombrie 2023.

În scrisoarea sa din 30 noiembrie 2023 către Comisie, candidatul a menționat că „eu în prezent nefiind deja judecător, promovând evaluarea, eu pot continua să candidez în continuare ca non-judecător atât ca membru al CSM cât și a Colegiului Disciplinar”. În conformitate cu art. 15 alin. (3) din Legea nr. 26/2022, este responsabilitatea Parlamentului de a iniția concursul public pentru candidați non-judecători în vederea numirii în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și a transmite Comisiei informații cu privire la candidații considerați eligibili. Legea nr. 26/2022 nu permite unui candidat din rândul judecătorilor de carieră, înaintat de Consiliul Superior al Magistraturii, să-și schimbe, în mod unilateral, statutul său în candidat non-judecător, ocolind, astfel, responsabilitățile Parlamentului de a organiza un concurs public și de a decide asupra eligibilității pentru includerea în lista candidaților ce urmează să fie prezentată Comisiei. Nici Legea nr. 26/2002 nu conferă Comisiei o astfel de competență.

Suplimentar, în scrisoare sa din 30 noiembrie 2023 către Comisie, candidatul a insistat asupra evaluării sale reluate pentru a-și apăra onoarea și reputația profesională. Acesta pretinde că Decizia Comisiei din 18 ianuarie 2023 i-a afectat reputația profesională.

Legea nr. 26/2022, la art. 13 alin. (6) precizează în mod clar că rezultatele evaluării efectuate de Comisie, așa cum sunt stabilite în decizia de evaluare, constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului respectiv la alegeri sau concurs. Legea nu prevede alte consecințe juridice ce derivă din decizia de evaluare; decizia negativă a Comisiei de Evaluare nu afectează în niciun fel cariera judecătorului sau procurorului, ci doar constituie un impediment pentru a candida la funcția de membru al Consiliului.³ Acest fapt a fost confirmat de o serie de hotărâri recente ale completului de judecată special instituit în cadrul CSJ, în care acesta a accentuat că decizia Comisiei privind nepromovarea evaluării reprezintă doar un temei legal pentru neadmiterea candidatului la alegerile sau concursul pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii. În Legea nr. 26/2022 nu sunt stipulate alte consecințe juridice.⁴

Într-o decizie recentă privind o contestație împotriva unei decizii emisă de Comisie, unde candidatul, între timp, și-a dat demisia din funcția de judecător, însă a solicitat continuarea examinării contestației sale pentru a-și asigura o protecție efectivă a drepturilor sale, completul de

³ Secțiunea 115 a Deciziei Curții Constituționale privind excepțiile de neconstituționalitate ale unor prevederi din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Decizia nr. 42/2023, 6 aprilie 2023; a se consulta, de asemenea, Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 privind proiectul de Lege nr. 26/2022, paragrafele 15 și 39.

⁴ A se vedea, de exemplu, Decizia completului de judecată special al CSJ din 20 noiembrie 2023 cu privire la contestația înaintată de Iurie Bejenaru împotriva Deciziei Comisiei și Decizia completului de judecată special al CSJ din 9 ianuarie 2024 cu privire la contestația înaintată de Gheorghe Graur împotriva Deciziei Comisiei.

judecată special al CSJ a reținut că, în rezultatul demisiei candidatului din funcția de judecător (în acest caz – din funcția de judecător al CSJ), candidatul nu mai întrunea una din condițiile esențiale de participare în calitate de candidat-judecător la procesul de alegeri pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii (în acest caz – din rândul judecătorilor CSJ), deoarece nu mai deținea funcția de judecător. Completul de judecată special al CSJ a reținut că nedeținerea de către candidat a funcției de judecător, când CSJ examina contestația candidatului face imposibilă o soluție de admitere a contestației, întrucât admiterea contestației nu va produce efectele juridice prevăzute de lege⁵. În acest context, Comisia concluzionează, de asemenea, că o evaluare reluată a candidatului nu va putea produce nici un efect juridic, întrucât candidatul nu deține funcția de judecător și nu mai poate fi ales în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii sau al Colegiului disciplinar al judecătorilor din rândul judecătorilor de carieră.

Mai mult decât atât, Comisia observă că la 1 august 2023, completul de judecată special al CSJ a anulat Decizia Comisiei din 18 ianuarie 2023, respectiv, în prezent, nu este în vigoare nicio decizie de nepromovare a evaluării de către candidat. Doar o evaluare reluată a candidatului ar duce la o nouă decizie de promovare sau nepromovare a evaluării de către candidat.

Decizia

Comisia a inițiat evaluarea reluată a candidatului din rândul judecătorilor la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Colegiului disciplinar al judecătorilor, la data de 8 septembrie 2023. La cererea candidatului, Consiliul Superior al Magistraturii l-a eliberat pe candidat din funcția de judecător începând cu 24 octombrie 2023. Deși candidatul nu s-a retras din concurs în conformitate cu art. 13 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, o consecință logică a eliberării lui din funcția de judecător este faptul că acest candidat nu mai poate fi considerat candidat, din rândul judecătorilor de carieră, la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii sau al Colegiului disciplinar al judecătorilor. În consecință, candidatul nu se mai califică drept candidat în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 26/2022 și, respectiv, Comisia încetează evaluarea reluată a candidatului.

Calea de atac și publicarea deciziei

Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, decizia poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării deciziei.

Conform art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, decizia este transmisă prin email candidatului și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, care este, în acest caz, Consiliul Superior al Magistraturii. În cazul în care candidatul, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea, decizia se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii, în formă depersonalizată, cu

⁵ Decizia completului de judecată special al CSJ din 20 noiembrie 2023 cu privire la contestația înaintată de Iurie Bejenaru împotriva Deciziei Comisiei, https://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=72975.

excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice. Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web, în cazul în care candidatul nu se opune publicării.

Această decizie a fost adoptată în unanimitate de către toți membrii participanți ai Comisiei.

Decizia a fost întocmită în limbile engleză și română.

Semnătură:

Herman von HEBEL
Președintele Comisiei